

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ατομικό Διδακτικό Σενάριο

«Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Προγράμματα Σπουδών και το εκπαιδευτικό υλικό Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5035542, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020»

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος διδακτικού σεναρίου: “Τα σήματα κυκλοφορίας”

Δημιουργός/οί: Νεραντζάκη Κωνσταντίνα, Σουλιώτη Σοφία

Βαθμίδα - Πλαίσιο- Τάξη

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση - Νηπιαγωγείο

-Αριθμός παιδιών και χαρακτηριστικά: 15 μαθητές/τριες (8 κορίτσια και 7 αγόρια) τα εννέα είναι νήπια και τα έξι προνήπια.

-Ιδιαιτερότητες πλαισίου-ομάδας παιδιών: Το σενάριο σχεδιάστηκε για τις ανάγκες ενός τμήματος Νηπιαγωγείου όπου φοιτούν 15 μαθητές από διάφορα κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα.

-Χαρακτηριστικά του σχολείου-τάξης: Αστικό διθέσιο Νηπιαγωγείο. Λειτουργούν 2 πρωινά τμήματα και ένα ολοήμερο. Το νηπιαγωγείο συστεγάζεται με δημοτικό σχολείο και έχουν κοινό αύλειο χώρο.

-Χαρακτηριστικά περιβάλλοντος: Η αίθουσα του Νηπιαγωγείου είναι σχετικά μικρή, οπότε και ο χώρος για τα κέντρα μάθησης αλλά και ο εξοπλισμός είναι περιορισμένος για την ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων. Ο ψηφιακός εξοπλισμός περιλαμβάνει έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή με σύνδεση στο διαδίκτυο καθώς και πληκτρολόγιο, ποντίκι και ηχεία. Υπάρχει εκτυπωτής, προτζέκτορας, τηλεόραση συνδεδεμένη με τον υπολογιστή που λειτουργεί και ως οθόνη, ψηφιακή φωτογραφική μηχανή και καταγραφικό ήχου με ανίχνευση φωνής. Επίσης υπάρχουν και δύο τάμπλετ που χρησιμοποιούνται και από τα δύο τμήματα.

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές και σύνδεση με ΠΣ

Προσχολική Εκπαίδευση	
Βασικές Ικανότητες που αναμένεται να αναπτυχθούν	Βασικό Θεματικό πεδίο - Θεματική ενότητα: Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία- Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη-Κοινωνικές Επιστήμες
Γνώσεις	Ατομικές επιλογές και αντίκτυπος στο δομημένο περιβάλλον Συναισθηματικός κόσμος και συμπεριφορά Κοινωνική οργάνωση και διαδικασίες λήψης αποφάσεων
Δεξιότητες	Διερεύνηση και καταγραφή παραγόντων που διαμορφώνουν την ατομική και κοινωνικοπολιτισμική εμπειρία Επιλογή κατάλληλων τρόπων επικοινωνίας και προσαρμογή της συμπεριφοράς Λήψη αποφάσεων και υπεύθυνη συμπεριφορά
Στάσεις	Ανάπτυξη υπευθυνότητας

	Υπεύθυνη στάση απέναντι στα προβλήματα Κριτική στάση και ενεργός δράση
Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία - Θεματικές Ενότητες: α. Παιδί και Επικοινωνία: Γλώσσα, Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών β. Παιδί και Θετικές Επιστήμες - Μαθηματικά γ. Παιδί, Σώμα, Δημιουργία, Έκφραση -Κινητική Αγωγή - Τέχνες	

Χρονικός προσδιορισμός

-*Ημερολογιακή τοποθέτηση στο σχολικό έτος:* Η υλοποίηση του σεναρίου αναφέρεται στο δεύτερο τρίμηνο του προγραμματισμού, όπου τα παιδιά έχουν συγκροτήσει ομάδες εργασίας, συνεργάζονται μεταξύ τους αλλά και με την/τον νηπιαγωγό και έχουν κατακτήσει στρατηγικές αλληλεπίδρασης, επικοινωνίας και επίλυσης προβλήματος.

-*Εκτιμώμενος χρόνος-διάρκεια σε ημέρες:* Το σενάριο θα υλοποιηθεί σε πέντε μέρες σε καθημερινή βάση και ανάλογα και με το ενδιαφέρον των παιδιών.

2. ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ (και πιθανές αντιλήψεις μαθητών/τριών για το προς μελέτη θέμα) – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ/ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Σύντομη περιγραφή σκεπτικού (επιστημονικές έννοιες, αιτιολόγηση επιλογής και σύνδεση με αναπτυξιακά και άλλα χαρακτηριστικά):

Η ελλιπής εκπαίδευση σε θέματα οδικής συμπεριφοράς και ασφάλειας όπως αναφέρεται σε έρευνες επιδρά στην αύξηση των ατυχημάτων, οι αιτίες των οποίων μπορεί να αφορούν τον οδηγό, τους πεζούς, τους επιβάτες του αυτοκινήτου, το όχημα και τον περιβάλλοντα χώρο (Καρδαρά κ.ά., 2009).

Είναι καθοριστικής σημασίας η συμβολή των φορέων διαπαιδαγώγησης όχι μόνο για την πρόληψη ατυχημάτων αλλά και γενικότερα για την καλλιέργεια οδικής ασφάλειας και συμπεριφοράς. Η εκπαίδευση από μικρή ηλικία σε κανόνες σωστής συμπεριφοράς στο δρόμο εκ μέρους του σχολείου και των γονέων θα δημιουργήσει υπεύθυνους πολίτες στο μέλλον με σεβασμό στο περιβάλλον και στον συνάνθρωπο (Lee et al., 2018). Ωστόσο, δεν πρέπει να αρκείται στην παροχή απλών γνώσεων (μάθηση κανόνων και σημάτων κυκλοφορίας) αλλά να εμπλέκει ενεργά τον μαθητή σε πραγματικές συνθήκες ή σε συνθήκες προσομοιωμένης πραγματικότητας ακολουθώντας τις αρχές της διερευνητικής, συνεργατικής και βιωματικής μάθησης.

Τα παιδιά έρχονται καθημερινά στο σχολείο κυκλοφορώντας στο δρόμο ως πεζοί, ως επιβάτες σε αυτοκίνητο, σε μηχανάκι όποτε έχουν αποκτήσει εμπειρίες για την κυκλοφορία στο δρόμο ως πεζοί αλλά και ως επιβάτες. Μέσα από το θεματικό πεδίο Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία- Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη-Κοινωνικές Επιστήμες και με βάση τις εμπειρίες των παιδιών

από τον ερχομό τους στο σχολείο και την αναχώρησή τους απ' αυτό, δίνεται η δυνατότητα στους μικρούς μαθητές/τριες να γνωρίσουν τα σήματα κυκλοφορίας. Οι εμπειρίες τους γίνονται η αφετηρία για περαιτέρω παρατήρηση, αναζήτηση πληροφοριών, έρευνα, ανακάλυψη, αναστοχασμό έτσι ώστε να εξετάσουν την παράμετρο «σήματα κυκλοφορίας» στην ασφαλή οδική κυκλοφορία. Η ενασχόλησή τους με τις πινακίδες κυκλοφορίας βοηθάει στην ολόπλευρη ανάπτυξη τους καθώς μαθαίνουν να αναγνωρίζουν διαφορετικούς τρόπους παραγωγής νοήματος, να αντιπαραβάλλουν αντικείμενα του πραγματικού κόσμου με γεωμετρικά σχήματα, να κατασκευάζουν, να οργανώνουν κινητικά παιχνίδια, να παρουσιάζουν τη δουλειά τους, να επικοινωνούν και να αλληλεπιδρούν με συνομηλίκους αλλά και με μεγαλύτερους.

α) Εναλλακτικές (πρότερες) αντιλήψεις, τις ιδέες και τις αναπαραστάσεις των μαθητών/τριών (δηλαδή λανθασμένες ή ατελείς «γνώσεις» από εμπειρική ή επιστημονική άποψη):

Στην προσχολική ηλικία τα παιδιά δεν έχουν ιδιαίτερες γνώσεις για τα σήματα κυκλοφορίας, γνωρίζουν ελάχιστα, δεν δείχνουν την απαιτούμενη προσοχή και παρατήρηση, δεν μπορούν να τα αποκωδικοποιήσουν και να κατανοήσουν τη συμβολή τους στην ασφαλή οδική κυκλοφορία. Στην ηλικία αυτή τα παιδιά δεν έχουν αναπτύξει στάσεις και συμπεριφορές που θα τους επιτρέψουν τη χρήση του οδικού δικτύου με υπευθυνότητα και ασφάλεια.

β) Πιθανές δυσκολίες της σκέψης τους σχετικά με τις έννοιες αυτές:

Τα μικρά παιδιά έχουν την τάση να εστιάζουν την προσοχή τους σε επιμέρους διαστάσεις ενός θέματος και συχνά δυσκολεύονται να κατανοήσουν ότι η ύπαρξη, η αποκωδικοποίηση και η εφαρμογή των σημάτων κυκλοφορίας αποτελούν πτυχή της ασφαλούς οδικής κυκλοφορίας. Επίσης «δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη σχέση αιτίου και αιτιατού, ενώ συγχέουν το φαινομενικό με το πραγματικό» (Πεντέρη, κ.α 2021 σελ. 24). Για παράδειγμα, όταν συμβαίνει ένα ατύχημα δυσκολεύονται να καταλάβουν ότι μπορεί να έγινε εξαιτίας της παραβίασης ενός σήματος της τροχαίας. Επίσης, τους είναι δύσκολο να εφαρμόζουν τη συνδυαστική μαθηματική σκέψη στην καθημερινότητά τους, στην κατανόηση των σχέσεων τους με το χώρο και τον προσανατολισμό τους σ' αυτόν (αριστερά -δεξιά).

γ) Ζητήματα στην κοινωνική δομή της τάξης:

Στο νηπιαγωγείο τα παιδιά προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα αλλά και με ατομικές διαφορές, εξαιτίας του ρυθμού ανάπτυξης τους. Σύμφωνα με τον Οδηγό Νηπιαγωγού «η γνώση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών των παιδιών του νηπιαγωγείου αλλά και του τρόπου που τα χαρακτηριστικά αυτά αλληλεπιδρούν με τα στοιχεία και τις διεργασίες του περιβάλλοντος είναι οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη για την διαμόρφωση κατάλληλων μαθησιακών εμπειριών για

όλα τα παιδιά.» (Πεντέρη, κ.α. 2021, σελ. 20). Ο/η νηπιαγωγός λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ενθαρρύνει την συγκρότηση ανομοιογενών ομάδων εργασίας για την καλύτερη αλληλεπίδραση και επικοινωνία των παιδιών μεταξύ τους. Παράλληλα, τα κέντρα μάθησης εμπλουτίζονται με ποικιλία υλικών για να κεντρίσουν το ενδιαφέρον και επιδιώκουν την ενεργό εμπλοκή όλων των παιδιών.

3. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ως προς τις προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες, τα παιδιά αναμένεται να:

Γνώσεις:

Αναγνωρίζουν τα επίπεδα γεωμετρικά σχήματα (Γ.1.1ii)

Αναγνωρίζουν τι ξέρουν και τι θέλουν να μάθουν (Β.1.1.iii).

Αναγνωρίζουν μέσα ενημέρωσης και πηγές πληροφόρησης (Β.2.3.iii)

Γνωρίζουν ψηφιακά εργαλεία που είναι απαραίτητα για να διαχειριστούν και να παρουσιάσουν τις πληροφορίες (Α.2.3i)

Δεξιότητες:

Συμμετέχουν σε ομάδες παιχνιδιού, καθηκόντων και εργασίας και εφαρμόζουν κανόνες και στρατηγικές συνεργασίας (Διαπροσωπικές σχέσεις Β.1.3.)

Διευκολύνουν την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία με βάση τους στόχους και το πλαίσιο αυτής (π.χ. παιχνίδι, εργασία) (Β.1.3.i).

Εκτελούν απλές λειτουργίες/ενέργειες των ΤΠΕ για την ολοκλήρωση εργασιών/ δραστηριοτήτων (ΤΠΕ Α.2.1) .

4. ΣΚΟΠΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ - ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(σκοπός σεναρίου και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ως προς τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις)

Σκοπός: Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα αλλά και την σπουδαιότητα των σημάτων οδικής ασφάλειας, στην κυκλοφοριακή αγωγή, που συντελεί στο να δημιουργηθεί κυκλοφοριακή συνείδηση στα παιδιά, για να κινούνται υπεύθυνα ως πεζοί, συνεπιβάτες, ποδηλάτες και μελλοντικοί οδηγοί.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Γνωστικό Αντικείμενο: Προσχολική	
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Βασικό Θεματικό πεδίο - Θεματική ενότητα: Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία- Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη-Κοινωνικές Επιστήμες
Γνώσεις	- Αναγνωρίζουν έργα του ανθρώπου στην περιοχή τους που αλλάζουν τη ζωή των ανθρώπων (B2.2.ii) - Αναγνωρίζουν βασικά σύμβολα του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (B2.2ii)
Δεξιότητες	- Βρίσκουν πληροφορίες σε μια διαδρομή (B2. 2.i) - Συγκρίνουν τις δυνατότητες που προσφέρει το οικιστικό/δομημένο περιβάλλον, με έμφαση στις ανάγκες των παιδιών (B.2.2.ii) - Κατηγοριοποιούν σύμβολα του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και περιγράφουν βασικούς κανόνες για την ασφαλή κυκλοφορία (B.2.2.ii)
Στάσεις	- Εφαρμόζουν στην καθημερινότητά τους κανόνες του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας για την ασφαλή κυκλοφορία τους στον δρόμο (B.2.2ii) - Συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες (B.1.1i) - Απολαμβάνουν την συναναστροφή και τη συνεργασία με τα άλλα παιδιά (B.1.3.ii) - Απολαμβάνουν να μαθαίνουν ((B.1.1iii) - Συμμετέχουν σε δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών της ζωής στην κοινότητα (B.2.3i) - Αναπτύσσουν αίσθημα συλλογικής ευθύνης (B.2.3i)
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία-Θεματικές: Παιδί και Επικοινωνία: Γλώσσα, Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών
Γνώσεις	- Γνωρίζουν τα ψηφιακά εργαλεία που είναι απαραίτητα για να διαχειριστούν και να παρουσιάσουν τις πληροφορίες (A.2.3.i) - Αναγνωρίζουν γράμματα (A.1.2 iii)
Δεξιότητες	- Μετατρέπουν τις πληροφορίες στις ΤΠΕ ώστε να καλύπτονται εκπαιδευτικές και επικοινωνιακές ανάγκες (μετατροπή απλού κειμένου σε ψηφιακό πολυμεσικό/πολυτροπικό κείμενο (A.2.3.i) - Αναζητούν και να επιλέγουν κατάλληλες πληροφορίες στο διαδίκτυο (A.2.1 iii) - Εμπλέκονται σε πράξεις γραφής και ανάγνωσης (A.1.2.ii), (A.1.2.i)
Στάσεις	- Εκτιμούν την αξία της ψηφιακής πληροφορίας ως μέσο έκφρασης και ως μέσο επικοινωνίας (A.2.3 i) - Σέβονται την προσπάθεια εμπλοκής των συμμαθητών- τριών σε πράξεις γραφής, με όποιον τρόπο γίνεται (A.1.2 ii)

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία-Θεματικές Ενότητες Παιδί και Θετικές Επιστήμες - Μαθηματικά
Γνώσεις	Αντιπαραβάλλουν αντικείμενα του πραγματικού κόσμου με γεωμετρικά σχήματα (Γ1.1ii)

Δεξιότητες	- Εντοπίζουν και περιγράφουν διαφορετικές θέσεις, διευθύνσεις και διαδρομές στον χώρο χρησιμοποιώντας διαφορετικά συστήματα αναφοράς (Γ.1.1 i). - Αναγνωρίζουν και ταξινομούν βασικά επίπεδα γεωμετρικά σχήματα με βάση τα γενικά χαρακτηριστικά τους (σε διαφορετικές θέσεις, μεγέθη και προσανατολισμούς) (Γ.1.1ii).
Στάσεις	- Χρησιμοποιούν μαθηματικό λεξιλόγιο σε σχέση με τον προσανατολισμό στην καθημερινότητά τους (Γ.1.1 i). - Δημιουργούν συνδέσεις και αναλογίες ανάμεσα στα γεωμετρικά σχήματα που χρησιμοποιούν στις δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στον πραγματικό κόσμο (Γ.1.1 ii).
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία-Θεματικές Ενότητες Παιδί, Σώμα, Δημιουργία, Έκφραση -Κινητική Αγωγή - Τέχνες
Γνώσεις	- Διακρίνουν χρώματα, είδη γραμμών και σχημάτων στο περιβάλλον {Δ.2.1.i} - Διακρίνουν τα μέσα που τους είναι χρήσιμα για τη σύνθεση μίας εικαστικής δημιουργίας (Δ.2.1.i)
Δεξιότητες	Πειραματίζονται με την ανάμειξη χρωμάτων και τη χρήση διαφορετικών υλικών (Δ.2.1.i)
Στάσεις	Αποκτούν σταδιακά αυτοπεποίθηση στην προφορική παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών (Δ.2.1.ii)

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

(ενδεικτικά: οργάνωση της τάξης, εκπαιδευτικό υλικό, αξιοποίηση εποπτικών μέσων, λογισμικών και υπηρεσιών των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών)

Φυσικό Περιβάλλον: Για την υλοποίηση του σεναρίου μας ο εσωτερικός χώρος του νηπιαγωγείου διαμορφώνεται μαζί με τα παιδιά και αξιοποιούνται τα κέντρα μάθησης με υλικό για αναζήτηση πληροφοριών αλλά και για τα έργα των μαθητών. Δίπλα στο χώρο της συζήτησης διαμορφώνεται ένα κέντρο μάθησης παρατήρησης και ανακάλυψης όπου τα παιδιά θα εμπλουτίζουν με φωτογραφίες, αφίσες, πληροφορίες, βιβλία, παιχνίδια, παζλ, άρθρα από εφημερίδες, σε συνεργασία με τους γονείς, σχετικά με την οδική κυκλοφορία. Θα χρησιμοποιηθεί επίσης ο εξωτερικός χώρος της αυλής στον οποίο κατά τη διάρκεια του προγράμματος θα χαράξουμε διαδρομές και διαβάσεις και θα τοποθετηθούν σήματα. Θα αξιοποιηθούν όμως και χώροι εκτός σχολείου όπου τα παιδιά θα έχουν τη δυνατότητα επισκέψεων για να προάγουν τις αντιλήψεις τους σχετικά με τους στόχους του σεναρίου.

Ψηφιακό Περιβάλλον: Θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονικός υπολογιστής με τον περιφερειακό εξοπλισμό του, με σύνδεση στο διαδίκτυο. Τάμπλετ, ψηφιακός καταγραφέας φωνής και ψηφιακή κάμερα. Θα αξιοποιηθεί το πρόγραμμα voki για την δημιουργία του avatar, εκπαιδευτικά βίντεο, ψηφιακά διαδραστικά παιχνίδια, για εξοικείωση με τα σήματα. Το διαδικτυακό εργαλείο ψηφιακής αφήγησης book creator, για την δημιουργία ψηφιακού βιβλίου. Προτζέκτορας και τηλεόραση για την παρουσίαση

στην ολομέλεια των πληροφοριών που συνέλεξαν οι ομάδες. Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την αποστολή του ψηφιακού υλικού.

Εκπαιδευτικό Υλικό: Υλικά όπως μαρκαδόροι, κηρομπογιές, ξυλομπογιές, κόλλες, ψαλίδια, χρωματιστά χαρτόνια, χαρτί, μολύβια, πλαστικά επίπεδα σχήματα για τις αποτυπώσεις και τις κατασκευές των παιδιών. Επίσης τουβλάκια, αυτοκινητάκια, ανθρώπινες φιγούρες, μικρά σήματα κυκλοφορίας για ελεύθερο παιχνίδι στο αντίστοιχο κέντρο μάθησης. Βιβλία, αφίσες, περιοδικά, βίντεο, ηχογραφημένα μηνύματα στα αντίστοιχα κέντρα μάθησης για επεξεργασία από τα παιδιά. Όργανα γυμναστικής (ράβδοι, κώνοι, στεφάνια, πλαστικά τούβλα), χαρτόκουτα σε διάφορα μεγέθη για την οργάνωση του παιχνιδιού.

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

(περιγραφή διδακτικής μεθοδολογίας π.χ. διερευνητική, ομαδοσυνεργατική, βιωματική, κλπ. προσέγγιση, διδακτικές τεχνικές και διδακτικά εργαλεία, πλαίσιο και τεχνικές αξιολόγησης των μαθητών)

Για την ανάπτυξη του σεναρίου αξιοποιείται η διερευνητική μάθηση με δραστηριότητες που δίνουν έμφαση στην ενεργό εμπλοκή των παιδιών. Σύμφωνα με τον Οδηγό Νηπιαγωγού η κοινωνική διάδραση κατέχει σημαντική θέση στο πλαίσιο της διερευνητικής μάθησης. «Η συνεργασία που αναπτύσσεται μεταξύ των μελών που δραστηριοποιούνται σε έναν χώρο μάθησης για την επίτευξη των στόχων μιας διερεύνησης αποτελεί πλαίσιο γόνιμου συγκερασμού διαφορετικών ιδεών, γνώσεων και εμπειριών, που προάγουν τη μάθηση.» (Πεντέρη, κ.ά. 2021, σελ. 112) Επίσης για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων εφαρμόζεται η συνεργατική και η βιωματική μέθοδος. Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες για να αναζητήσουν πληροφορίες, να επεξεργαστούν, να καταγράψουν, να παρουσιάσουν, να κατασκευάσουν, να ηχογραφήσουν, να δημιουργήσουν ψηφιακό βιβλίο και στη συνέχεια να οργανώσουν και να παίξουν παιχνίδι κυκλοφοριακής αγωγής.

6.1 Μαθησιακά πλαίσια:

Α. Διερευνήσεις

- Είδος Διερεύνησης: Είδος Διερεύνησης: Ο τύπος διερεύνησης που επιλέγεται στο σενάριο είναι η θεματική προσέγγιση και αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης θεματικής προσέγγισης που αφορά την κυκλοφοριακή αγωγή. Τίτλος ΓΔΣ: “Μαθαίνω να κυκλοφορώ με τον φίλο μου, τον Ρούλη κυκλοφορούλη”
- Τίτλος ΑΔΣ: “Τα σήματα κυκλοφορίας”

Β. Άλλα μαθησιακά πλαίσια που αξιοποιούνται:

Οργανωμένο παιχνίδι: Α) Θα αξιοποιηθεί στην πρώτη φάση, όπου θα παίζουμε το παιχνίδι του κρυμμένου θησαυρού. Τα παιδιά θα απαντήσουν σε ερωτήσεις-γρίφους, που τους θέτει ο Οδυσσέας, οι οποίες παραπέμπουν στα κέντρα μάθησης της τάξης. Η αποκάλυψη του θησαυρού στον ηλεκτρονικό υπολογιστή μαζί με ένα βίντεο είναι η αφετηρία για την ανάδειξη του θέματος του σεναρίου μας, καθώς και για την ενεργοποίηση των προγενέστερων γνώσεων των παιδιών σε σχέση με αυτό.

Β) Στην φάση της επισκόπησης: Παιχνίδι- αίνιγμα, για την ταξινόμηση των σημάτων.

Γ) Στην φάση της επεξήγησης: Παιχνίδι- αίνιγμα για τη συμπλήρωση του πίνακα διπλής εισόδου.

Δ) Στην φάση του εμπλουτισμού: Τρελό παιχνίδι στην αυλή, θα ζήσουμε μαζί, δρόμο παίρνω- δρόμο αφήνω, με οδηγό ότι έμαθα εγώ και στο τέλος θα ανταμειφθώ βρίσκοντας ένα θησαυρό (παιχνίδι προσομοίωσης).

Καθημερινές και ευκαιριακές καταστάσεις: Κατά τις ελεύθερες δραστηριότητες μπορούν να παίζουν ελεύθερα τα παιδιά με σχετικά παζλ, ενώ στο χώρο του οικοδομικού υλικού και των κατασκευών, να δημιουργήσουν μια πόλη με δρόμους και σήματα κυκλοφορίας και να παίξουν με τα αυτοκίνητα και τα πιόνια τους. Στο κέντρο ενδιαφέροντος εικαστικών τεχνών να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν οχήματα με σκοπό το συμβολικό παιχνίδι.

Εμπλέκονται και οι γονείς στην αναζήτηση των πληροφοριών που θα συλλέξουν μαζί τα παιδιά (φωτογραφίες, ζωγραφιές).

6.2 Διδακτικές μέθοδοι στρατηγικές τεχνικές και πρακτικές:

ΦΑΣΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
Α' ΦΑΣΗ-ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ	Avatar, Personna doll, Συζήτηση, Βίντεο, Ερωτήσεις, Επίσκεψη-Διερεύνηση σε εξωτερικό χώρο, Παρατήρηση, Καταιγισμός Ιδεών, Ρουτίνες σκέψης 3-2-1 γέφυρα, «Βλέπω- Σκέφτομαι- Αναρωτιέμαι», Διάγραμμα KWLH.
Β' ΦΑΣΗ-ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	Personna doll, Ταξινομήσεις, Αναζήτηση και Σύνθεση πληροφοριών, Ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, Κέντρα ενδιαφέροντος, Διερεύνηση, Καταγραφές, Πίνακας διπλής εισόδου, Πίνακας KWLH, Συζήτηση, Παρουσίαση.
Γ' ΦΑΣΗ-ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Personna Doll, Συνεργασία με γονείς, Παρατήρηση, Φωτογραφίες, Αναζήτηση και Σύνθεση πληροφοριών, Ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, Καταγραφές, Πίνακας διπλής εισόδου, Αίνιγμα, Επίλυση προβλήματος, Παρουσίαση, Ψηφιακό παιχνίδι -φωτόδεντρο learningapps, Πίνακας KWLH.

Δ' ΦΑΣΗ-ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ	Personna Doll, Ρουτίνα σκέψης “το παιχνίδι των επεξηγήσεων”, Ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, Επίλυση προβλήματος, Ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας ebook, Φωτογραφίες, Καταγραφές, Χρήση ψηφιακών εφαρμογών (email), Κατασκευές, Ομαδοσυνεργατικό παιχνίδι, Προσομοίωση πραγματικότητας, Πίνακας KWLH.
Ε' ΦΑΣΗ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ	Πίνακας KWLH, Σύγκριση και αποτίμηση, Αναστοχασμός, Συζήτηση, Αξιολόγηση, Ετεροαξιολόγηση, Παιχνίδι αξιολόγησης.

6.3 Ρόλος του Εκπαιδευτικού: Ο ρόλος της/του νηπιαγωγού είναι να ενθαρρύνει όλα τα παιδιά να διατυπώνουν τις απόψεις τους, τις σκέψεις τους, να θέτουν ερωτήματα αλλά και να δίνουν απαντήσεις, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να λένε τα συναισθήματά τους. Προτρέπει τα παιδιά να αξιοποιούν τα υλικά και τα μέσα του σχολείου ενισχύοντας την αυτενέργεια τους. Προάγει τον ψηφιακό γραμματισμό, μέσω της χρήσης ΤΠΕ, στο πλαίσιο των διαθεματικών δραστηριοτήτων. Καθοδηγεί και συντονίζει τα παιδιά και τις ομάδες στην προσπάθειά τους, βοηθάει όπου χρειαστεί, στηρίζει τις απόψεις των παιδιών, παρατηρεί και καταγράφει την πρόοδο των παιδιών τόσο σε ατομικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο ομάδων. Δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης, αλληλοβοήθειας και έχει τα χαρακτηριστικά του ηγέτη, του βοηθού, του κριτικού φίλου. Δείχνει κατανόηση, σεβασμό και ενσυναίσθηση, λειτουργώντας ως πρότυπο μάθησης και συμπεριφοράς (Πεντέρη, κ.ά. 2021)

6.4 Τεχνικές Αξιολόγησης: Σε όλη τη διάρκεια του σεναρίου εφαρμόζεται η αρχική, η διαμορφωτική και η τελική αξιολόγηση. Παράλληλα σε όλες τις φάσεις του διδακτικού σχεδιασμού αξιοποιούνται οι στήλες του διαγράμματος K-W-L-H το οποίο αποτελεί το εργαλείο για την καταγραφή της μαθησιακής πορείας των παιδιών, συμμετέχοντας σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης.

7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ (ενδεικτικά: περιγραφή δραστηριοτήτων, σταδίων/φάσεων, ενεργειών εκπαιδευτικού και μαθητών)

Α' ΦΑΣΗ-ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ «Με τον Οδυσσέα βοηθό γύρω από το σχολειό βλέπω και παρατηρώ»

Δραστηριότητα 1:

Το avatar, ο Ρούλης κυκλοφορούλης, ανακοινώνει στα παιδιά ότι σήμερα μας επισκέπτεται ένας φίλος του, ο Οδυσσέας ο ξεχασιάρης από ένα διπλανό νηπιαγωγείο. Τον λένε έτσι γιατί πάντα κάτι ξεχνάει. Ο Οδυσσέας, μια κούκλα, έρχεται στην τάξη μας και λέει στα παιδιά ότι στο δρόμο για το νηπιαγωγείο είχε πολλά αυτοκίνητα και δυσκολευόταν να περάσει απέναντι στο δρόμο. Έξω από ένα μεγάλο σχολείο, είδε έναν κύριο να σηκώνει ένα αντικείμενο στον αέρα και ξαφνικά όλα τα αμάξια σταμάτησαν και τα παιδιά μπόρεσαν και πέρασαν τον δρόμο. Ζήτησε από αυτόν τον κύριο να του δώσει αυτό το ξεχωριστό αντικείμενο που σταματάει τα αμάξια και αυτός του το έδωσε αλλά το έβαλε κάπου στην τάξη μας και δεν θυμάται. Ο Οδυσσέας, στη συνέχεια, περιγράφει τους χώρους από τους οποίους πέρασε στην τάξη, με ερωτήσεις-γρίφους, όπου τα παιδιά απαντώντας ανακαλύπτουν κάθε φορά το αντίστοιχο κέντρο μάθησης για να βρουν το ξεχωριστό αντικείμενο. (Με αυτόν τον τρόπο, τα παιδιά χωρισμένα σε ομάδες πρέπει να βρουν ποιο αντικείμενο έχει ξεχάσει και έτσι επισκέπτονται τα κέντρα μάθησης που ετοιμάσαμε για το θέμα μας).

Όταν το βρουν τα παιδιά (στο κέντρο του Η/Υ), ο/η νηπιαγωγός ρωτάει: «τι είναι, αυτό το ξεχωριστό αντικείμενο;», «γιατί το θεωρεί ο Οδυσσέας ξεχωριστό;» Καταγράφει τις πρώτες απαντήσεις των παιδιών.

Στην συνέχεια ο Οδυσσέας τους ανακοινώνει ότι τους έχει ετοιμάσει ένα βίντεο (με σήματα κυκλοφορίας) καθώς και μια αποστολή εξερεύνησης (να ανακαλύψουν αν γύρω από το σχολείο υπάρχουν σήματα κυκλοφορίας και να τα φωτογραφίσουν).

Τα Παιδιά βλέπουν το βίντεο και στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας τη ρουτίνα σκέψης 3-2-1 γέφυρα, παρουσιάζει στα παιδιά την έννοια σήματα κυκλοφορίας και ζητάει να πουν 3 σκέψεις που τους έρχονται στο μυαλό όταν ακούνε τη λέξη σήματα κυκλοφορίας, δύο ερωτήσεις που θα ήθελαν κάνουν και 1 παρομοίωση για αυτά.

Δραστηριότητα 2: Τα παιδιά και ο/η Νηπιαγωγός ξεκινούν για την αποστολή εξερεύνησης που τους έχει ανατεθεί, αφού πρώτα έχουν σχεδιάσει και οργανώσει την επίσκεψη. (Έχουμε μαζί μας ψηφιακή φωτογραφική μηχανή, τάμπλετ, καθώς και ψηφιακό καταγραφέα φωνής). Αφού εντοπίσουν ένα σήμα το φωτογραφίζουν στο σημείο του δρόμου που βρίσκεται. Χρησιμοποιώντας την ρουτίνα «Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι» θέτουμε ερωτήματα στα παιδιά και καταγράφουμε τις απαντήσεις στον καταγραφέα φωνής.

Οι ερωτήσεις είναι:

Τι είναι αυτό που βλέπουμε;

Τι απεικονίζει;

Γιατί είναι σε αυτό το σημείο του δρόμου και όχι κάπου αλλού;

Σε τι μας είναι χρήσιμο;

Εάν δεν υπήρχε μήπως θα ήταν καλύτερα;

Με αυτόν τον τρόπο εντοπίζουμε και άλλα σήματα που είναι τοποθετημένα περιμετρικά του Νηπιαγωγείου μας και κάνοντας τις αντίστοιχες ερωτήσεις, καταγράφουμε όλες τις απαντήσεις των παιδιών.

Με την επιστροφή στο σχολείο αξιοποιούνται οι δύο πρώτες στήλες του Πίνακα K-W-L-H, η στήλη Know-Ξέρω, όπου καταγράφονται οι αρχικές ιδέες των παιδιών και η στήλη Want to Know-Θέλω να Μάθω όπου καταγράφουμε τα ερωτήματα στα οποία οι μαθητές θέλουν να βρουν απαντήσεις (τι απεικονίζουν, τι μας λένε τα σήματα, γιατί έχουν διαφορετικά χρώματα και σχήματα, σε τι μας ωφελεί αυτό, γιατί είναι χρήσιμα;) Τα παιδιά αποφασίζουν να μάθουν **“Τι είναι τα σήματα κυκλοφορίας”**;

Β' ΦΑΣΗ-ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ «Ο Οδυσσέας φέρνει στο σχολείο σήματα χίλια δυό»

Δραστηριότητα 1: Ο Οδυσσέας έρχεται ξανά στην τάξη φέρνοντας ένα κουτί δώρο για τα παιδιά. Το κουτί περιέχει διάφορα σήματα πλαστικοποιημένα. Τους έχει ετοιμάσει μια πρόκληση, να απαντήσουν στο ποιηματάκι αίνιγμα: Πολλά μπερδέματα έχω στο μυαλό, τι να προσέξω δεν ξέρω εγώ, καθώς στο δρόμο περπατώ, και την πινακίδα παρατηρώ, βοήθα με πρώτα, το χρώμα και το σχήμα να αναγνωρίζω εγώ. Η κούκλα περσόνα ζητάει να ταξινομήσουν τα σήματα για να τη βοηθήσουν να τα αναγνωρίζει. Τα παιδιά προτείνουν τις κατηγορίες και κατασκευάζεται πίνακας διπλής εισόδου. Στην αριστερή πλευρά

σε κάθε στήλη σχεδιάζεται το χρώμα και στην πάνω πλευρά το σχήμα. Δημιουργούνται, με παιχνίδι 4 ομάδες. Κάθε ομάδα παίρνει τυχαία πινακίδες. Ταξινομούν με βάση το σχήμα και το χρώμα, τα σήματα σε τέσσερις ομάδες. Για τη συνέχεια του σεναρίου δημιουργούνται 4 σταθερές ομάδες τα κόκκινα-κίτρινα τρίγωνα, οι κόκκινοι άσπροι κύκλοι, οι μπλε κύκλοι, τα μπλε τετράγωνα.

Ο Οδυσσέας έχει τώρα για αυτούς μια δεύτερη πρόκληση που θα πρέπει να φέρουν εις πέρας. Τους λέει το ποιηματάκι αίνιγμα κατάλληλα διαμορφωμένο: “Πολλά μπερδέματα έχω στο μυαλό, τι να προσέξω δεν ξέρω εγώ, καθώς στο δρόμο περπατώ, και την πινακίδα παρατηρώ, θέλω βοήθεια να βρω, την πινακίδα να διαβάσω εγώ, στο δρόμο με ασφάλεια να περπατώ”.

Δραστηριότητα 2: Ο/η νηπιαγωγός μαζί με τα παιδιά σχεδιάζουν και προγραμματίζουν τις ενέργειες που πρέπει να κάνουν για να φέρουν εις πέρας την πρόκληση που τους έθεσε η κούκλα και να τη βοηθήσουν. Χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες ανάλογα με τις ομάδες των πινακίδων που ταξινόμησαν. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να φέρει πληροφορίες για τη δική της ομάδα πινακίδων. Η νηπιαγωγός αναφέρει πάλι τα ερωτήματα από τον πίνακα K-W-L-H για να καθοδηγήσει και να υποβοηθήσει τα παιδιά στην αναζήτηση πληροφοριών. Οι ομάδες αξιοποιούν τα κέντρα μάθησης για τη συλλογή πληροφοριών. Στο κέντρο της βιβλιοθήκης υπάρχουν φυλλάδια-αφίσες της τροχαίας, βιβλία, περιοδικά, στο κέντρο της τεχνολογίας βίντεο για τα σήματα, στο κέντρο της παρατήρησης και ανακάλυψης ηχογραφημένο μήνυμα από την τροχονόμο που τους εξηγεί τα σήματα και τη χρησιμότητά τους.

Δραστηριότητα 3: Τα παιδιά συγκεντρώνονται στην ολομέλεια και παρουσιάζουν τις καταγραφές τους (αποτυπώσεις με ζωγραφική, με ηχογραφήσεις) και συζητούν για το πως δούλεψαν. Με βάση τις σχετικές αναφορές των παιδιών για το πως βοηθούν τα σήματα στην οδική κυκλοφορία και την ενθάρρυνση του/της εκπαιδευτικού γίνεται ένας επιπλέον διαχωρισμός των σημάτων χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο σε ρυθμιστικές (απαγορεύεται- υποχρέωση), σε αναγγελίας κινδύνου, σε πληροφοριακές. Ανατρέχουν στο πίνακα K-W-L-H για να ενισχύσουν τις προϋπάρχουσες γνώσεις ή να ανασκευάσουν λανθασμένες αντιλήψεις και κάνουν τις καινούριες καταγραφές στη στήλη 2 τι θέλω να μάθω ακόμη και στη στήλη 3 τι έμαθα του πίνακα K-W-L-H.

Ο Οδυσσέας τους ανακοινώνει τη δεύτερη αποστολή εξερεύνησης: Να φωτογραφίσουν τα σήματα κυκλοφορίας που βρίσκουν στην διαδρομή από το σπίτι τους στο σχολείο καθώς και το σημείο του δρόμου, με τη βοήθεια των γονέων τους. Τις φωτογραφίες που θα βγάλουν θα μπορούν να τις στείλουν στο email του σχολείου ή να τις φέρουν με USB Stick ή να τις φέρουν εκτυπωμένες και να τις διαχωρίσουν σύμφωνα με τον πίνακα διπλής εισόδου και το νέο λεξιλόγιο που έμαθαν.

Γ' ΦΑΣΗ-ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ «Από το σπίτι στο σχολείο σήματα συναντώ και τα εξηγώ»

Δραστηριότητα 1: Όταν συγκεντρωθούν οι φωτογραφίες από την αποστολή που τους είχε θέσει ο Οδυσσέας, τις εκτυπώνουμε. Ο Οδυσσέας έρχεται ξανά κοντά τους και τους λέει το νέο ποιηματάκι αίνιγμα: “Από το σπίτι στο σχολείο, φωτογράφισα και εγώ, σήματα χίλια δυο, μα πως στον πίνακα να τα βάλω εγώ, βοήθεια από σας ζητώ, για να τα ξεκαθαρίζω στο μυαλό”. Ο/η νηπιαγωγός ενθαρρύνει τα παιδιά με κατάλληλες ερωτήσεις ώστε να δείξουν στον Οδυσσέα τι πρέπει να κάνει για να βρει τη λύση.

“Τι πρέπει να προσέξετε για να τοποθετήσετε το σήμα που φωτογραφίσατε στην κατάλληλη θέση του πίνακα;”

“Ποια είναι τα χαρακτηριστικά εκείνα που μας δείχνουν ότι τα σήματα στο δρόμο μας ανακοινώνουν προσοχή κίνδυνος; Τι πρέπει να κάνουμε εμείς βλέποντας τα; τι θα μπορούσαμε να πούμε στον οδηγό;”

“Πότε ένα σήμα μας δίνει πληροφορίες, ποιο είναι το χαρακτηριστικό του;”

“Όταν υποχρεούμαστε να κάνουμε κάτι, καθώς κυκλοφορούμε στο δρόμο, ποια σήματα μας το δείχνουν αυτό; τι χαρακτηριστικό χρώμα και σχήμα έχουν;”

“Ενώ όταν κάτι απαγορεύεται, και δεν πρέπει να το κάνουμε, τι πρέπει να έχει το σήμα για να το καταλάβουμε;”

Κάθε ομάδα συγκεντρώνει το εκτυπωμένο υλικό της και τον ατομικό πίνακα διπλής εισόδου. Επεξεργάζεται, συζητώντας, τις φωτογραφίες με τα σήματα και τις τοποθετούν στη θέση που ταιριάζει. Σε κάθε δυσκολία ανατρέχουν στις καταγραφές των προηγούμενων δραστηριοτήτων ή αναζητούν βοήθεια από τις άλλες ομάδες.

Δραστηριότητα 2: Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τα στοιχεία που συνέλεξε και την τοποθέτηση τους στον πίνακα, εξηγώντας γιατί τοποθέτησαν κάθε σήμα στη συγκεκριμένη θέση του πίνακα, τι δείχνει το συγκεκριμένο σήμα και γιατί μας προειδοποιεί ή μας ενημερώνει. Αναφέρουν στο τέλος για το πως συνεργάστηκαν με τους γονείς τους, με την ομάδα, τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετώπισαν και πως τις επίλυσαν, πως συμμετείχαν και με ποιο τρόπο στην λύση της αποστολής τους.

Συμπληρώνουμε το Διάγραμμα KWLH “Τι έμαθαν” και “πως το έμαθαν”

Στις ελεύθερες δραστηριότητες τα παιδιά παίζουν στον υπολογιστή και στα τάμπλετ παιχνίδια με τα σήματα κυκλοφορίας με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού.

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3467>

<https://learningapps.org/display?v=p990r4xct21>

Δ' ΦΑΣΗ-ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ «Τα σήματα για να μη ξεχνώ, σε βιβλίο τα βάζω εγώ»

Δραστηριότητα 1: Ο Οδυσσέας έχει μια τρίτη πρόκληση: “Έμαθα μαζί σας, τα σήματα να αποκωδικοποιώ, να τα προσέχω στο δρόμο, με ασφάλεια να κυκλοφορώ, μα αν τα ξεχάσω τι θα κάνω εγώ;” Τίθεται ο καινούριος προβληματισμός για το πως θα βοηθήσουμε να μη ξεχάσει ο Οδυσσέας αυτά που έχει μάθει για τα σήματα. Ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας τη ρουτίνα σκέψης “το παιχνίδι των επεξηγήσεων” δείχνει ένα βιβλίο που το εξώφυλλο του δεν έχει τίποτα και καλεί τα παιδιά να ονομάσουν “τι βλέπουν”, “τι μπορεί να έχει”, “τι σκοπό εξυπηρετεί;”, “τι σε κάνει και το λες αυτό;”, “πως θα μπορούσαμε να έχουμε ένα βιβλίο πάντα μαζί μας;”, “τι σε κάνει και το λες αυτό;”. Στο τέλος, τα παιδιά, μετά από συζήτηση, διαπιστώνουν ότι δημιουργώντας ένα βιβλίο για τα σήματα κυκλοφορίας, μπορούν να βοηθήσουν τον Οδυσσέα να έχει το ψηφιακό βιβλίο με τα σήματα κοντά του, κάθε φορά που τα ξεχνάει και μάλιστα να είναι στο τηλέφωνο της μαμάς για να το βλέπει κάθε φορά που χρειάζεται. Θα είναι ένα ηλεκτρονικό βιβλίο με εικόνες καταχωρημένες στις ανάλογες σελίδες (αναγγελία κινδύνου, ρυθμιστικές απαγόρευση-υποχρέωση, πληροφορίας) και θα μπορούν στο τέλος να το στείλουν στο email του σχολείου του Οδυσσέα.

Δραστηριότητα 2: Έτσι κάθε ομάδα αναλαμβάνει να δημιουργήσει (αποτυπώνοντας το σχήμα, το χρώμα και την εικόνα σε χαρτί κάνσον με ζωγραφική) σήματα της ομάδας που επεξεργάστηκε, να τα φωτογραφίσει και να τα αποθηκεύσει σε ξεχωριστό φάκελο στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή. Στην ολομέλεια συζητούν και αποφασίζουν τον τίτλο, τις φωτογραφίες, τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να ηχογραφήσουν για κάθε σήμα. Στη συνέχεια με το διαδικτυακό εργαλείο ψηφιακής αφήγησης book creator, <https://bookcreator.com/>, δημιουργούν το βιβλίο των σημάτων ανεβάζοντας τις αντίστοιχες φωτογραφίες με τα σήματα που δημιούργησαν, στη σελίδα που ταιριάζει (αναγγελία κινδύνου, ρυθμιστικές απαγόρευση-υποχρέωση, πληροφορίας) και ηχογραφούν την επεξήγηση για κάθε σήμα. Δημιουργούν το εξώφυλλο και γράφουν τον τίτλο του βιβλίου. Αν όμως και τα ίδια ξεχάσουν τα σήματα θα πρέπει να συμβουλευτούν το βιβλίο που δημιούργησαν γι’ αυτό αποφασίζουν να στείλουν στο email των γονέων τους το βιβλίο.

Αποφασίζουν επίσης να παρουσιάσουν το ψηφιακό βιβλίο με τα σήματα στα παιδιά του άλλου τμήματος και να τους περιγράψουν αυτά που έμαθαν.

Δραστηριότητα 3: Ο Οδυσσέας τους έχει ακόμη μια πρόσκληση: “Τρελό παιχνίδι στην αυλή, θα ζήσουμε μαζί, δρόμο παίρνω- δρόμο αφήνω, με οδηγό ότι έμαθα εγώ και στο τέλος θα ανταμειφθώ, βρίσκοντας ένα θησαυρό.” Τα παιδιά μαζί με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού σχεδιάζουν στην αυλή δρόμους, πεζοδρόμια με μπογιά, ανάμεσα τοποθετούν χαρτόκουτα για σπίτια και μαγαζιά. Κάθε ομάδα χρησιμοποιεί τα σήματα που είχε δημιουργήσει στην προηγούμενη δραστηριότητα τα κολλάει στις

ράβδους της γυμναστικής με χαρτοταινία και στο τέλος τοποθετεί τις ράβδους στους κώνους. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα επιλέγει το σημείο της διαδρομής που θα το τοποθετήσει και εξηγεί τον λόγο. Τα παιδιά παίζουν ακολουθώντας διαδρομές με βάση τα σήματα που τοποθέτησαν οι ομάδες. Στο τέλος, όταν περάσουν με ασφάλεια τις διαδρομές και φτάσουν στο τέρμα τους, τηρώντας τα σήματα κυκλοφορίας, τους περιμένει ένα παιδικό ποδήλατο κλεισμένο σε κουτί που θα είναι η αφορμή για το επόμενο θέμα διερεύνησης.

Ε' ΦΑΣΗ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ «ΕΚΤΙΜΗΣΗ «Λίγα γνώριζα εγώ, αλλά με τον Οδυσσέα βοηθό έμαθα τα σήματα για να κυκλοφορώ»

Δραστηριότητα 1: Στην ολομέλεια της τάξης στην περιοχή της συζήτησης γίνεται επισκόπηση όλων των έργων, των φωτογραφιών που παρήχθησαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Τα παιδιά διαβάζουν, ακούν και βλέπουν το ψηφιακό βιβλίο, συζητούν για το παιχνίδι που έπαιξαν. Στο τέλος ο/η νηπιαγωγός καταγράφει τις απόψεις των παιδιών για τις γνώσεις αλλά και τον τρόπο που εργάστηκαν στη στήλη 3 και 4 του διαγράμματος KWLH (τι έμαθα; πώς το έμαθα;)

Συγκρίνουν τις στήλες 3 και 4 του πίνακα KWLH με τις στήλες 1 και 2, (τι ξέρω, τι θέλω να μάθω) και διατυπώνουν τα συμπεράσματά τους. Γίνεται αυτοαξιολόγηση-ετεροαξιολόγηση.

Δραστηριότητα 2: Η διδακτική μας προσέγγιση ολοκληρώνεται με παιχνίδι αξιολόγησης και ανατροφοδότησης. Χρησιμοποιούμε μακέτα που είχαν δημιουργήσει τα παιδιά κατά τις ελεύθερες δραστηριότητες σε προηγούμενα στάδια επεξεργασίας του θέματος και στην οποία αποτυπώνονται δρόμοι, πεζοδρόμια, διαβάσεις, σπίτια, πλατείες, σταυροδρόμια. Τα παιδιά τοποθετούν τα σήματα που είχαν δημιουργήσει, πάλι κατά τις ελεύθερες δραστηριότητες στη μακέτα. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα οδηγεί το πιόνι της, ακολουθώντας μια διαδρομή για να φτάσει στο σχολείο. Κάθε φορά που συναντούν ένα σήμα θα πρέπει να αναφέρουν τη λέξη που έμαθαν ότι αντιπροσωπεύει κάθε σήμα ανάλογα με το σχήμα και το χρώμα που έχει. Τα παιδιά μπορούν να ανατρέξουν στο ψηφιακό βιβλίο για βοήθεια ή και επιβεβαίωση. Με το παιχνίδι αυτό επιτυγχάνεται η αξιολόγηση αν εμπέδωσαν αυτά που έμαθαν ή όχι.

8. ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1.Επίσκεψη στο πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής, όπου θα παρευρίσκονται και οι γονείς των παιδιών μαζί και με άλλα παιδιά νηπιαγωγείου που θα προσκαλέσουμε.

2. Στο πλαίσιο των διεργασιών της ομαλής μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό τα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν το ψηφιακό βιβλίο τους, με τα σήματα κυκλοφορίας στα παιδιά της Α δημοτικού και να συνεργαστούν ώστε να παίξουν το παιχνίδι τους στην αυλή του σχολείου. Αυτή η

συνεργασία μπορεί να γίνει η αφορμή να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν ένα σχέδιο εργασίας μαζί τους, για τη θεματική ενότητα “ Στο δρόμο ως πεζός”.

9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

-Lee, Y. Y., Fang, E., Weng, Y., & Ganapathy, S. (2018). Road traffic accidents in children: the ‘what’, ‘how’ and ‘why’. *Singapore medical journal*, 59(4), 210.

-Καρδαρά, Μ., Παπαζαφειροπούλου, Α., Παππάς, Σ. (2009). Οδικά τροχαία ατυχήματα, Επιδημιολογία, παράγοντες κινδύνου και μέτρα πρόληψης. *Archives of Hellenic Medicine* 2009, 26(6): 751–758

-Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2021). Οδηγός νηπιαγωγού - Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο-Διδακτικοί σχεδιασμοί. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542.

-Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2021). Πρόγραμμα Σπουδών Προσχολικής Εκπαίδευσης-Νηπιαγωγείου. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» " του ΙΕΠ με MIS 5035542.

Βίντεο για σήματα

<https://www.youtube.com/watch?v=ZlvSgvHvdIg>

ψηφιακά παιχνίδια

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3467>

<https://learningapps.org/display?v=p990r4xct21>

<https://learningapps.org/display?v=pi1fsx3i221>